

J I Ř Í H Á J Í Č E K

DOBRODRUZI

HLAVNÍHO PROUDU

HOST

JIŘÍ HÁJÍČEK

DOBRODRUZI

HLAVNÍHO PROUDU

Román

Brno 2015

© Jiří Hájiček, 2002

© Host – vydavatelství, s. r. o., 2002, 2015 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-455-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-456-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-457-7 (Formát MobiPocket)

Knoflíkové trhy

Na bulváru
jó na bulváru
za sklem výkladu
bloudí jedna marná vůně
dlouhatánská
jako touha v odkladu

na malým městě
jó na malým městě
za sklem výkladu
s blondatejma pannama
knoflíkama hadrama
a Eiffelovou věží
už roky
takhle to běží

v noci
v citronovým světle
i přes den
na pokrouceným slunci
s pochcípanejma mouchama a pavučinama

monsieur Delon
na plakátu
a tvář mu už trochu vybledla
tím zběsilým
nažehleným smutkem
mladejch burziánů

Pavel

Zaslechla jsem tu melodii řeči, dva hlasy, ona a on a děti, hudba francouzštiny, která mi unikala, ta řeč šla za nimi, vzdalovala se a já jsem je všechny následovala. Šla jsem za těmi neznámými lidmi, kroky mě samy táhly za zpívanou francouzštinou. Roberta jsem ztratila, nevěděla jsem o něm, byl pro mě pryč, ačkoli mě dvakrát strhnul za rameno zpátky k sobě, jak za mnou pospíchal, a pak zůstal stát na chodníku a křičel za mnou: „Stůj, co blbneš, kam běžíš, neslyšíš mě...?“ Takhle se mi vytratil Robert z očí i z uší i z mysli na tu chvíli. Šla jsem těsně za nimi, ta francouzská rodinka, turisté v Praze, četli si z průvodce a divili se a obdivovali Karlův most a já jsem byla zamilovaná do něho a do ní a do malého kluka a holčičky, když seděli v restauraci. Tohle nebyla moje cenová skupina, ale u stolu vedle nich bylo volno, neměla jsem ani halír, všechny moje věci měl u sebe Robert, naposled na mě volal: „Seš blbá...?“ Věčně mi tohle někdo říkal, kluci, holky v učňáku, vychovatelky a učitelky, i tenhle pingl pražskej, kdekdo na ulici. Seš blbá... Ale hlavně tenhle číšník mě měl brzy po krk, nic jsem si pořád jako nemohla vybrat z jídelního lístku, a ten jeho ksicht, drzej, vychcanej, ale mně to bylo tak jedno! I ten jeho pohled krysí, co mě chvílemi svlékal a pak mi šacoval kapsy a pak mě vyhazoval na ulici.

Děti si nemohly vybrat a maminka měla starost, jestli to nebude těžké do žaludku a jak tu vlastně vaří, v tom Česko-

slovensku, byli odjinud a odnášeli mě tam, táhli mě tam horekem a já jsem se úplně třásla a těšila a vrněla a předla, jako když jsem kdysi čekala na pohlázení od maminky.

Až ke mně přišel ten hajzl v bělostné košili a ptal se, co si dám, a když jsem ho nevnímala a ignorovala a byla na cestě k mamince, tak začal křičet a mí neznámí známí zmlkli, ohlíželi se a kouzlo opadávalo a ustupovalo s tím, jak přestali mluvit, a já jsem se mu podívala do tváře.

„Koukej vypadnout, ty navoněná děvko...“ křičel na mě a oni tomu nemohli rozumět a to mě na tom těšilo, to jediné mě utěšovalo.

Vyšla jsem na ulici a na mostě stály v řadách očouzené sochy svatých a Robert nikde, neměla jsem nic a helmu mi nesl v tu chvíli taky on, takže mohl odjet beze mě, jistě už seděl na motorce a páčil to domů. Jeho suzina udělala s přehledem dvě stě za hodinu a mně vždycky plaval žaludek a ta rychlost mi rvala plíce ven z krku a řvala jsem něco do vzduchu a objímala jsem ho kolem pasu. Co teď s tím? Sešla jsem na Kampu a seděla jsem pod stromem u řeky a myslela na tátu a na mámu do té dálky, ale ne na Roberta.

Ten kluk seděl na lavičce takovou dobu, četl knížku a chvílemi se díval do nebe a na kachny na řece a pak zase do knížky. Připadal mi na dálku takový čistý a slušný a snad nesmělý nebo zasněný, že jsem se chvíli neodvážila ho oslovit. Ale kolem nebyl nikdo, jen trochu vzdálený hluk z centra Prahy. A on pořád neodcházel.

Stála jsem chvilinku nad ním a pak řekla: „Prosím tě, neměl bys padesát korun? Potřebovala bych na vlak.“

Podíval se na mě a opatrně se usmál. „Já mám u sebe jen dvacku a tu potřebuju do hospody. Zbytek mám na koleji. Dneska večer slavíme, víš?“

Prohlížel si mě trochu bázlivě, jak jsem před ním stála v kožených přiléhavých kalhotách na motorku a v kožené letecké bundě, taky černé, jen přes prsa a přes záda měla červený pruh, daroval mi ji kluk, s kterým jsem chodila před Robertem, měl yamahu. Nakonec jsem si k tomuhle blondátému mladíkovi přisedla na lavičku a vyklopila jsem mu, že

nemám kde spát a nemám ani občanku, ani peníze na cestu domů do Hradce. A on řekl, že taky není z Prahy, že tu bydlí na koleji a že tam můžu přespat.

„Mně by stačila ta dvacka nebo aspoň pětka, šla bych na nádraží...“ řekla jsem.

„Večer máme mejdan, slavíme státnice, tak pojed' se mnou.“

Nevěděla jsem, nebyl ani sympatický, ani protivný, ale měl takové milé oči, zvláštní, jako dětské.

„Já jsem Pavel,“ představil se, vstal z lavičky a podal mi ruku. Napadlo mě, že takhle se to dělá asi někde na schůzi nebo na úradě, to představování, a přišlo mi to legrační, až jsem vyprskla smíchy.

„Já jsem Dominika,“ řekla jsem.

Přijeli jsme tramvají z hospody, studentské koleje někde na Jižním městě, bylo po desáté večer a Pavel zastoupil osvětlenou prosklenou kukaň ve vrátnici, kde seděl starý pán. A Pavel mu jakoby něco říkal nebo vysvětloval. A on se naklání přes jeho ramena a vstával ze židle, aby kontroloval, kdo prochází dovnitř, ale to už jsme my proklouzli načerno, já a David, asi pětatřicetiletý chlápek, prý Pavlův kamarád z městečka, kde Pavel bydlel, a taky Martin, toho mi Pavel představil jen zběžně. Měl na sobě zelenou větrovku a na nohou pohorky.

David byl nejvíc nalitý, byli jsme všichni v malém pokoji u Pavla a jeho spolužáka, celkem šest lidí, ještě jedna holka a jinak kluci. Tak divně to tam smrdělo, na chodbách a všude uvnitř. Seděli jsme na postelích, na židlích a David seděl na stole a pil pivo z láhve. Občas mě zavedl pohled k Pavlovi. I když se bavil a smál, tak byl vlastně tichý a jako by všechno promýšlel, než něco řekl. A ta holka mi tam vadila, jako by k němu patřila, ale nevěděla jsem to, a byla moc chytrá a požívala cizí slova a přehlížela mě. A vlastně já jsem v tu chvíli patřila k Pavlovi, protože mě sem přivedl, a tak jsme jedna druhou okukovaly a nevím proč, najednou ten pocit, že bych jí nejradši jednu vlepila. Proč, když mi byl Pavel celkem lhostejný... A pak jsem to málem udělala, protože o mně řekla za

závěsem u umývadla jednomu klukovi „ta navoněná kráva“, a já jsem už byla na nohách, že jí něco řeknu nebo odejdu, když vtom zaklepal někdo na dveře. Trochu to zaniklo v tom hluku pokoje a David se dokonce zrovna pokoušel o zpěv.

Do dveří nakoukl ten starý vrátný, začal vyšetřovat, kdo je v pokoji a kdo tam patří a kdo ne, ale brzy toho nechal, protože ho stejně nikdo neposlouchal. Pavel mu něco říkal a usmíval se a nabízel mu pivo a on si nakonec sedl mezi nás. Dál se tvářil přísně a piva se nenapil. Tvářil se jako fízl.

„Pane vrátný, tohle je magickej rok,“ hučel do něho pořád Pavel, měl už zakalené ty své oči, které mě snad jediné na něm zajímaly, „tenhle rok je magickej, tisíc devět set osmdesát osm, ty dvě osmičky na konci, něco se tady semele, budete vidět...“ Říkal to tak ironicky a provokativně a David přestal hulákat, dopotácel se od stolu k nám a znovu nabízel vrátnému flašku.

„Kdo jste? A kolik jste měl piv?“ zeptal se ho přísně vrátný.

„Jsem Svejka David a měl jsem jedenáct piv,“ odpověděl celou větou a spisovně David.

„Kolik prosím?“

„Je-de-náct...“ opakoval pomalu David tomu pánovi zblízka do očí.

„To vám to eště chutná?“ zhrozil se vrátný.

„Jo, chutná,“ odpověděl David a žuchnul ztěžka na postel vedle mě, seděli teď s vrátným naproti sobě.

„No to vám už nemůže chutnat, to mi nepovídejte...“ kroutil svou šedivou hlavou vrátný.

„Chutná,“ řekl zpupně David.

„Já si taky dám někdy pár piv, jedno, dvě, někdy tři na žízeň, to mi chutná, ale jedenáct? To už nikomu nemůže chutnat.“

„Mně to chutná.“

„Hloupost...“

„Mně to chutná!“ trval na svém David. Koukli jsme se s Pavlem na sebe a rozesmáli jsme se.

„To vám nemůže chutnat!“

„Chutná!“

„Ale ne...“

„Mně to chutná...“

„Jedenáct piv vám nemůže chutnat přece...!“

„Chutná. Mně to chutná. Mně to chutná. Chutná, chutná...“

„Neměli byste tu tak řvát, soudruzi, už je po půlnoci!“ řekl nakonec pan vrátný a vypadl z pokoje.

„Ten vyjel, co?“ zasmál se David, „měli jsme mu dát taky loknout. Ale už není skoro co...“

Dost se pilo, ale stejně jsem cítila, že je to pro mě trochu jiný svět, než jsem znala, mluvilo se o zkouškách, profesorech a spolužácích. Chvilí jsem si povídala s Martinem, říkal, že je ekolog, a vyprávěl mi o přírodě a jak ji brání, o výpravách na Slovensko, na Vihorlat za vlky a do Gabčíkova, kde protestoval s kamarády proti stavbě nějaké přehrady, než je sebrali policajti. V očích mu hořelo, když vyprávěl, a z vlasů mu voněl kouř z nějakých táborových ohňů.

Víno mě utěšovalo a rozveselovalo a hladilo do očí, k ránu zábava vážla a pak jsme zůstali s Pavlem na pokoji sami, všichni už odešli spát. I ta protivná holka byla pryč, i David se někam odkolébal a Pavel mi podal ručník, mýdlo a čisté tričko a ukázal mi, kde jsou sprchy, a čekal na mě ve dveřích rozsvíceného pokoje, abych trefila zpátky z dlouhé temné chodby. Překvapovalo mě, jak je pozorný, a čekala jsem, co za to bude chtít, leželi jsme každý v jedné posteli a dívali jsme se na sebe přes uličku, Pavel mi povídal o škole a o zkouškách, ale mně únava drtila oči a tlačila mi hlavu do polštáře.

Byla jsem tak nervózní, když měl Pavel poprvé přijet k nám do Hradce, že už jsem to dlouho nepoznala. Oddávala jsem jeho návštěvu, jak jsem mohla, znali jsme se už tři měsíce a viděli jsme se celkem třikrát, byla jsem za ním v Praze. Proč jsem ho chtěla vídat pořád znovu, ptala jsem se sama sebe, navíc když s Robertem to nebylo vlastně úplně skončené, občas jsem s ním někam jela, na motorkářský sraz o víkendu nebo na nějaké závody, a vlastně se mnou objel na silniční motorce půl republiky, od toho dne, kdy jsem se mu zatoulala v Praze.

Jenže od té doby, co jsem v Praze na lavičce somrovala padesátku na vlak a poznala Pavla, jsem se také skoro měsíc učila, abych udělala v září ten reparát na učňáku a mohla k maturitě. Po večerech jsem si četla knížky, co mi Pavel půjčil, a přemýšlela nad věcmi, o kterých mi vyprávěl.

Pavel vystoupil na nádražíčku z vlaku a došel ke mně svou pomalou chůzí, kterou jsem už trochu znala, tak se hodila k jeho stylu. Seděla jsem na schodech u čekárny v odřených dřínách a v tričku, on měl sako a košili a podal mi růži. Nevěděla jsem, co mám dělat, nikdy jsem od žádného kluka nedostala kytku.

Prošli jsme spolu městečko za ruce a blížili se k Čokoládovně. Vešli jsme do mého teritoria, domovského pachu, plechová ohrada a vyvrácená vstupní brána, cihlová stavba někdy z dob první republiky, trochu jsem se styděla, že je kolem takový nepořádek.

„Bojíš se psů?“ zeptala jsem se nevinně. Pokrčil rameny a vtom se vyřítit z kůlny Delon, štěkal zuřivě jako vždycky a cenil zuby, kamínky a písek mu odlétávaly od drápů, jak se k nám hnál. Cítila jsem v dlani, jak Pavel ztuhl a zůstal krok za mnou. Zasyčela jsem a zvedla prst. Pes se zakomíhal a na místě zůstal stát, jen pořád dál štěkal, ohlušující rachot na dvoře. Pavel si ho bázně prohlížel, jeho mohutné tlapy a hrud' a lesklý černý kožich, širokou hranatou tlamu.

„To je obrovskej vlčák...“ hlesl.

„Jo, je pěkně vestrej, vole. Táta si ho bere s sebou, když jde do krámu nebo na poštu, aby mu dali pokoj tajemníci z národního výboru.“

„Ty bydlíš tady?“ podivil se Pavel.

„Říká se tomu u nás ve městě Čokoládovna. Táta má byt napravo z chodby a já nalevo. Pozor, ty dlaždice za prahem jsou uvolněný...“

Vstoupili jsme do tmavé chodby a já jsem otevřela dveře do svého pokoje. Pavel opatrně vešel, rozhlédl se a já jsem za námi zavřela.

Možná si Pavel připadal jako v zámecké komnatě zchudlého šlechtice, alespoň se tak rozhlížel. Vysoké stropy vyzdo-

bené cákanci pestrých barev, bubnová kamna na polena uprostřed místnosti, postel přes čtvrtinu pokoje sestavená na zemi z matrací, staré zašlé houpací křeslo ověšené zbytky draperií z divadelních dekorací, co jsem ukradla místním ochotníkům v kulisárně. Staré těžké pendlovky, které mi sem přestěhoval táta, a po celé jedné stěně vybledlé fotografie připevněné napínáčky. Vytrhala jsem je kdysi z nástěnného kalendáře po našich, obrázky Paříže.

„Tohle je Notre Dame... a tohle Sacré Coeur... tohle Arc de Triomph, tady Champs Elysées...“ ukazovala jsem.

„A tohle?“ ukázal Pavel nad postel.

„To jsou mašiny. Ta červená je Suzuki, půllitr, suzina, tu má Robert... Ta černá s chromováním, to je kavárna, vole. Kawasaki, taky půllitr, na tý jsme objeli s jedním klukem celou republiku...“

„A tahle sbírka...?“ ukázal na úzkou policičku.

„To jsou moje voňavky. Žádněj šanel číslo pět, vole, to jsou takový laciný vody z drogerie... Občas mi pošle babička z Francie tu moji vůni, ale dlouho nevydrží. Voňavky nutně potřebuju. Potřebuju jich hodně.“

Pavel se nedivil a na nic se neptal, to se mi líbilo.

„Musím přetlout ty různý pachy, co nesnáším, víš? Ten smrad na učňáku, jen co otevřeš dveře, celej den v tom sedět a dechat to, to bych snad chcípala. A naše vychna, co se ráno nemeje, a kdoví jestli večer... A jak to smrdí ve školní jídelně a na úřadech a lidi v autobusu, ta špína kolem... Mám vyvinutej čich jako náš pes... Vůně a parfémy, to je hrozná věda, někdy ti dám přednášku...“

Pavel byl tak jemný, hladil mě po vlasech a něžně líbal na ústa a na tvář. A já jsem byla trochu zmatená, jako kdybych se snad nikdy nelíbala s žádným klukem, jenže tohle bylo jiné, ale proč, v čem, o tom jsem se až bála přemýšlet. Chtěla jsem říct taky něco hezkého, jako Pavel říkal mně, ale na mysl mi přišla ta holka z koleje, ten večírek, ta oslava... Jako bych snad žárlila na tu holku s dlouhými vlasy, co k Pavlovi patřila. Pavel mě objímal kolem ramen, na gramofonu se točila deska a za okny byla tma. A Pavel nevěděl, že jsem den předtím zase před

spaním mluvila s Ní, že jsem se Jí ptala na Pavla a prosila Ji, dlouho už jsem s Ní takhle nemluvila, jen jsem na Ni občas myslela. A teď kvůli Pavlovi jsem se tam jakoby vrátila, do těch let zpátky, kdy jsem se sama každou noc k Ní modlila, světovala se Jí, když mi bylo zle anebo krásně, a čekala na Její pokyn, hlas, pohlázení, když jsem brečela tajně do polštáře nebo nahlas, protože mě v té mé komnatě samotnou stejně nikdo neslyšel. A mě opravdu ještě nikdo neslyšel plakat, kromě Ní...

„Dominiko, Dominiko... Proč brečíš, proboha, Dominiko...“ Pavel mě hladil po tvářích a stíral mi slzy.

„Ke mně se takhle ještě nikdo nechoval... Pavle, já...“

„Nemusíš nic říkat, jestli nechceš...“

Na bledé stěně se rozzářila papírová Paříž světlem měsíce, československého měsíce, který stál nad dvorem Čokoládovny a nad Hradcem a oknem šmíroval nás dva s Pavlem. Vítězný oblouk, Eiffelova věž, vůně laciných parfémů, moje touhy schované někde hluboko v čase. Pavel o mně nevěděl nic, ale zajímala jsem ho, a já jsem nevěděla nic o jeho světě a přitahoval mě, už jsem to věděla, že se asi něco děje. Ty slzy. A ta kytky. Pavel...

Koncem srpna mi přišly dva dopisy v jednom dnu. Pavel psal z Prahy, že mě miluje. Já jsem si do té doby myslela, že se to píše jenom v knížkách, tahle slova, ty věty. Přemýšlela jsem, jestli mi to vůbec někdo předtím řekl. Já jsem to neřekla nikdy. Nikomu. Pavel psal tak krásné dopisy, že jsem si je četla třikrát za sebou, pořád dokola, připadala jsem si jako malá holka. Vlastně už jsem toho o něm věděla dost. Že chce učit na univerzitě, že chce žít podle sebe a že chce mě. V závěru dopisu psal o demonstraci v Praze na jednadvacátého srpna, byl rok osmdesát osm a zase se nic nestalo, psal o tom zklamaně, ale i trochu ustrašeně.

Druhý dopis byl od dědy Otakara z Paříže. Přinesl mi ho táta a zkoumali jsme, jestli už byl jednou rozlepený, nebo ne, a jako vždy jsme si nebyli jistí. Děda psal, že příští rok na jaře budou mít cestu do Maďarska, do Budapešti, nic víc. A já jsem radost vyskočila. Konečně! To znamenalo, že se uvidíme! Po čtrnácti letech uvidím dědu Otakara a babičku Juliette...

Táta mě hned zchladil, ať se moc neteším, že sice Maďarsko je pořád ještě socialistická země, ale ani tak nemáme nic jisté.

Ale pro mě už to byl bod na obzoru, světlo v dálce a nový bod na mapě, stránka v kalendáři.

Udělal jsem ten prokletý reparát i maturitu, konečně venku z učňáku, volala jsem do Prahy Pavlovi, neviděli jsme se tak dlouho. A já jsem po večerech mluvila zase s Ní, děkovala jsem jí za Pavla a za to, co jsem tušila, že přichází a že se můj dosavadní život převrací, tím doposud utajovaným návrh a tím, co jsem vlastně sama na sobě neměla moc ráda, dospod. Ale stále jsem ještě měla svou slupku, ty kožené motorkářské kalhoty, co jsem dostala od Roberta, a bundu a černé brýle a vonavkový opar na povrchu, protože do toho nikomu nic není, kdo jsem a co se ve mně děje.

V Roudnici v parném létě se na dvoře u Svejků točilo prase na rožni, David tancoval kolem toho škvařícího se syčícího vepře, ty výpary mi zahlcovaly nos i plíce a odháněly mě dál od ohně. David pil pivo z flašky a pak s ním poléval opečené maso. Jeho tichá a jemná manželka Jarka připravovala talíře a ubrousky a okurky, Martin ještě sekal na špalku dřevo na oheň. Slavila se spousta věcí, moje maturita, výročí svatby Davida a Jarky, Pavlovy narozeniny a nevím co ještě. Jak říkal David, důvod slavit se najde vždycky.

„Jarko, běž uložit děti a vem sem další piva z lednice,“ chraptěl David a Jarka zmizela v domě i s dvěma malými holčičkami. Kluci od sousedů oždibovali maso z prasete a David po nich hodil zmačkanou utěrku.

„A do těch buchet vám asi naseru, ne?“ zahulákal a rozesmál se. „Když to sežerete za syrova, pak budete jen koukat... Tohle na nás křičel náš táta, když jsme byli malí a dlabali lžící povidla z kelímku. On o nedělích píkával kynutý buchty a my mu chodili na samotný povidla. A do těch buchet vám asi naseru, ne, řval na nás a my ječeli a zdrhali, protože pak obvykle začaly lítat pohlavky a facky...“

Setmělo se a my jsme seděli kolem ohně, dokola stíny zdí činžovního domu, tam v druhém patře měli Jarka a David byt

a v něm spaly jejich holčičky. David tam měl na poliče svou sbírku autíček, veteránů, v tom by si býval asi rozuměl s mým tátou. Cpalí jsme se vepřovým a chlebem s hořčicí, Martin nám pak ukazoval fotky kytek a zvířat, které udělal na nějaké přírodovědecké expedici v Rumunsku, a já jsem byla z těch krásných obrázků uhranutá, ta krajina a kytky, Martin uměl ke každému záběru vyprávět příběh a mně imponovalo, že toho tolik ví a že ho to zajímá. To bylo něco, co jsem do té doby nepoznala, že by se někdo zajímal tak hluboce o tyhle věci. Maximálně tak o motorky a kožené motorkářské hadry, helmy a rukavice... A Pavel mě objímal kolem pasu a byli jsme tam jen sami pro sebe, když přestal Martin mluvit. To pak totiž David vytáhl tahací harmoniku po svém tátovi a spustil lidovky a hospodské odrhovačky a sprosté popěvky, ale to už letělo jenom nad našimi hlavami někam do kosmu. Pavlovo teplo přitahovalo moje dlaně a oheň přitahoval mé oči, byla jsem odevzdaná dvěma žvlům, chvíli jsem letěla a chvíli pila voňavé víno, k zbláznění dobré, dobré... Fialové nebe bylo šikmé a hvězdy po něm klouzaly, že jsem měla strach, že všechny napadají do našeho ohně, ale aspoň by neztratily žár, vždyť musejí být tak ledové v té výšce.

David se nejistě postavil na nohy, vrávoravým krokem nám šel ukazovat, jak jeho táta skládal uhlí, hulákal a vyžadoval pozornost, nad námi s Pavlem jen mávnul rukou...

„...chvíli se přestaňte muchlovat a poslouvejte, uhlí vysypali z nákladáku vždycky tamhle za vrata, protože do dvora by nezacouvali, a muselo se to navozit tamhle do uhelny za rohem. A můj táta jezdil s kolečkem a my jsme mu lopatou nandávali na to kolečko. A já měl vždycky po ruce flašku s pivem, a než táta vyjel s plným kolečkem, dal jsem mu napít. Druhou flašku měl zapíchnutou v hromadě písku tady na rohu baráku, normálně postavil kolečko, napil se a pokračoval dál až do uhelny, kde měl třetí flašku postavenou nahoře na okně. Vysypal kolečko, loknul si a jel zpátky, a tak to šlo, než odvozil sto dvacet metrů hnědýho uhlí pro celej barák. A děti kmitaly mezi těma jeho záchytnejma bodama, aby měl pořád co pít, a pak, když bylo po akci a uhlí leželo na hromadě pod stře-

chou, museli jsme jít s bráchou ve dvou posbírat ty prázdný zálohovaný flašky, abysme to vůbec unesli a odtáhli ve velký tašce s uchama do konzumu...”

Vraceli jsme se s Pavlem temnou noční Roudnicí do jeho malého pokoje a naráželi do plotů a do zdí a hvězdy nás zachraňovaly, protože elektrická světla na stožárech byla vymlácená, a na náměstí nám posvítila obrovská rudá pěticípá hvězda, která byla přidělaná na štítu radnice a bylo na ní přišroubováno snad padesát červených žárovek.

Bloudili jsme s Pavlem Prahou, večer byla nasvícená a nebylo tolik vidět, jak je otlučená a špinavá. Na univerzitě mě Pavel představil svým kolegům, měl malou kancelářičku, kabinet, kde to páchlo nějakou plísní a zatuchlými papíry, ale on byl rád, že dělá asistenta, že je tam, kde se může něco nového učit, jak říkal. Chtěl mi najít v Praze nějaké místo, ale já jsem se rozmýšlela. Nechat tátu samotného v Čokoládovně... I když vypadnout z Hradce jsem si moc přála. Ale Pavel ještě nic nevěděl. Nic a všechno, bylo to zvláště krásné a dráždivé tím nevyřčeným.

Když jsme druhý den dorazili do Hradce a přicházeli od nádraží k bráně, Delon už Pavla znal a neštěkal, věděl už, že patří ke mně. Pili jsme víno ze skleniček od hořčice, Paříž se zase producírovala po stěně ve světle svíček.

„Můj táta je architekt a máma prodává v obchodě, od osmi do pěti, moc se nevidíme,“ říkal Pavel a upíjel víno, „každý dojíždíme za prací jinam. Máma je zabraná starostí o rodinu. Táta je nešťastnej, žere se, protože projektuje vodárny a jímky na odpadní vody místo domů a hotelů, jak si vždycky přál... Tak takhle to je s našima, Dominiko...”

„To je hovno, můj táta je alkoholik... pije rum, vole. Flašku denně... asi mi brzo umře... a já...”

„Nebreč, Dominiko, neplač,“ Pavel mě líbal na zavřená víčka a na mokré tváře.

„Když já ho miluju... nemám nikoho jinýho... kromě tebe, Pavle...”

Stíny ze dvora se prolomily dovnitř, světlouňkové okno plulo dýmem a vůní svíček, která mě hladila jako Pavlovy ruce,

tak jemné a pozorné, a jeho tenounká vůně, když jsem měla tvář na jeho rameni, v jeho košili.

„Já za tebe děkuju Jí, každé večer před usnutím, Pavle...“

„Kdo je to Ona?“

„Ty nemáš nikoho, s kým mluvíš, když jsi sám...? Koho se ptáš... koho prosíš...?“ zeptala jsem se tiše.

„Já jsem vždycky spoléhal na rozum a na sebe, na to jít si za svým, když něco chceš dokázat,“ řekl Pavel bez přemýšlení.

„Nikdy jsem o Ní nikomu neřekla, jen tobě, Pavle, každé by se mi smál... A je to jen moje tajemství, i když to možná nechápeš... ale nikdo dřív se o mě nezajímal, co cítím, co si myslím... žádný kluci, co jsem měla dřív, ani Robert... ten mi jenom říkal, že jsem blbá...“

„Jak to máš vlastně s klukama?“ zeptal se tiše Pavel a koukal se stranou, nejistý.

„S Robertem už to skončilo, před půl rokem... Co jsem poznala tebe... A to předtím, to už je dávno pryč... Byla jsem v partě s motorkářema, přitahuje mě to a líbilo se mi, jak žijou, aspoň to, co jsem poznala, rychlá jízda a nová místa a benzin... ty výpary, to přetluče ty všechny smrady i moje voňavky... Já jsem jich měla hodně, těch kluků, sedm... nebo osm? Ale...“

„Proč?“

„Protože se mi líbili a protože naše vychna na učňáku říkala, že se to nemá, střídat známosti... Ale já už nejsem pitomá, je mi osmnáct pryč a poznala jsem, že většina z nich si na něco hraje, dělají ze sebe něco, co nejsou, a byli mezi nima různý rozmazlený synáčci, co mají tatínky někde na káesčé nebo ředitele fabrik a ty jim dávali prachy... na ty všechny věci... víš, jak je taková mašina drahá...? Nebo různý kšeftaři a veksláci... Vlastně tam byl málokdo, s kým bych si nějak víc rozuměla...“

Nastoupila jsem do své první práce, byl listopad a já jsem byla zavřená ve skladu materiálu v hradecké provozovně, kde se z plechu vyráběly armatury a vzduchotechnické díly. Smrdělo to tam kyselinami a solvinou a zašlou špínou. Vyfasovala jsem pracovní oděv, který jsem hodila na dno plechové skříňky v šatně, nikdy bych si to bývala neoblékla. Moje sestava parfě-

mů se tloukla každý den s těmi nepřátelskými pachy, které mě dobývaly, usilovaly o mne a nepředstavitelně mě štvaly, stejně jako většina chlápků, co tam dělali a co mě první týden chodili okukovat. Měla jsem za pár dní plné zuby těch jejich keců, které byly přiblblé, vtíravé, někdy sprosté a většinou nudné, nudné k smrti a k pozvracení. Táta byl rád, že už si vydělávám...

Volala jsem Pavlovi do Prahy, že to tam nevydržím, v tom zatuchlém podniku, na nástěnce plakátky k Velké říjnové socialistické revoluci a kulturní programy pro dělnickou mládež.

O víkendu jsem jela za Pavlem do Roudnice, městečka, kde bydleli jeho rodiče a odkud taky pocházel David, kterého už jsem znala z Prahy. Šli jsme do hospody na náměstí, kde měl David něco slavit se zedníky z práce. Nemohli jsme ho tam najít, v té restauraci, která voněla vepřovým a plesnivým chlebem a po špinavých montérkách. Ožralí zedníci říkali, že už pijou od čtvrtka večer, přece pátek je malá sobota a tenhle skutečný sobotní večer teprve začínal, ale svého mistra už pár hodin pohřešovali.

Vypili jsme pivo a poslouchali ty samé kecy, co u mě v práci ve skladu. Štouchla jsem do Pavla loktem, co jako bude dál. Pavel šel k výčepu a slyšela jsem, jak se ptá nahlas šenkýřky, jestli neví, kde je David Svejka. Pak na mě Pavel zamával, vstala jsem od stolu a od té zednické party a vešli jsme s Pavlem do místnosti za výčep. Na zemi u radiátoru ležel někdo stočený do klubíčka. Poznala jsem Davida. Přes svetr měl navlečené triko a na zádech na té bílé látce fixem velkými písmeny napsáno: NEZLOBTE SE NA NÁS MY UŽ BUDEM JINÝ.

„Má svejch jedenáct?“ podívala jsem se na Pavla.

„Vynásob si to třema, prej už chlastají třetí den,“ řekl Pavel a přidřep si k Davidovi. Jemně s ním trásl a on se opravdu začal pomalu budit, probírat se.

„Davide, co je s tebou? Ty nás pozveš a pak se tu válíš po zemi vožralej...“

„Ahoj, Pavle... jsem na hadry...“

„No to vidím. Je tady se mnou Dominika...“

Nemělo to cenu, poseděli jsme ještě chvíli s Davidovou zednickou partou a pak jsme vyšli do studeného večera, do

šustícího listí před hospodou. Chtěli jsme být jenom spolu, oba jsme to cítili, věděli jsme to jeden o druhém a věděly to naše oči.

A večer a noc byly tak dlouhé, Pavlův pokoj v činžovním bytě byl plný knih a měl jeho vůni, Pavlovu, kterou jsem milovala a stále ještě se ji učila. Jako jeho gesta a jeho hovor. Visela jsem na něm očima a hltala jeho hlas, když vyprávěl, povídal o čemkoli.

Jeho rodiče vypadali trochu unaveně, když mě Pavel představil, a teď už spali, z chodby vrčela lednička.

„Já ti představím tátu až příště, Pavle. Jestli bude ve formě a bude mít náladu... On je ohromnej, tobě to v Čokoládovně připadalo strašidelný, ale já se tam cítím bezpečná jako nikde. Táta pouští na noc na dvůr Delona a ten se s nikým nemazlí. Pokousal už pár chlápků, hlavně ze začátku, než se lidi naučili, že k nám do dvora se prostě večer nechodí... Ani si tenkrát nestěžovali, kdoví co to bylo za šmejdy... Jednou přišli z národního výboru, prej že si občané Hradce stěžujou, že jsou pohoršený, že si táta pouští nahlas štvavý rozhlasový vysílání ze Západu... netroufli si ani za branku, Delon tam pobíhal přesně po tý čáře, za kterou bez dovolení nesmí, štekal jak pomínutej a od huby mu cákaly sliny, táta to měl puštěný na plný koule, rozlíhalo se to v místnosti a dunělo ven, Hlas Ameriky... Pojdte do kuchyně a vypněte to... když to sami vypnete, už to nikdy znovu nepustím, řek jim táta... Borec, ne? Neodvážili se strčit do dvora ani kramflek, jenom držkovali, že budou mít nepříjemnosti na okrese... Táta je frajer, ale už...“

„Co už?“ zeptal se Pavel.

„Dopovím ti to jindy, Pavle...“

„Co o sobě vlastně víme, vid?“ řekl zamyšleně Pavel a hladil mě po ramenou.

„Pavle, já jsem se Jí zase večer ptala a Ona mi řekla... myslím, že mi dala nějak znát, že ty jsi ten, o kterým jsem vlastně jen tušila... že bys mohl někde bejt... ale...“

„Kdo je Ona? Je to...?“

„Pavle, neptej se... sama ti to řeknu...“

„Je to maminka...?“

„... to není tak jednoduchý, Pavle, já sama nevím... Je a není...“

„Je to Bůh? Tvůj Bůh?“

„Možná máš pravdu, možná u mě Bůh je ženského rodu... Pavle, řeknu ti o mamince až u mě. Ukážu ti všechno, co nikdo zatím neviděl... co nikdo neměl nárok vidět...“

Užívala jsem si všech vánočních vůní ve svém pokoji a těšila se, až konečně do toho hřebíčku, chvojí a purpury přijede Pavel, první Vánoce po dlouhé době, kdy nebudeme s tátou sami. Bude to jiné než ten kolorit jako za plechovou ohradou, jako v karanténě, vánočka z konzumu, rum a nakaširované obrázky v televizi a touha po něčem... A o půlnoci hvězda betlémská, světlice, kterou vystřelili vždycky vojáci na posádce.

Seděli jsme u táty v kuchyni za stolem tři a tu chvíli jsem hltala, dýchala, svírala v hrstech, kdy jsem to ucítila poprvé naplno, provalilo se to ke mně, ten pocit štěstí, Pavlova rama ve svetru sehnutá nad talířem s polévkou, jeho šíje a světlé vlasy a pleť. Věděla jsem, že tenhle obraz nikdy nezapomenu, že je to světlo, krása. A láska... Jak jsem se vždycky bála tohohle slova, styděla jsem se i jen v duchu si ho vyslovit. Jako by nebylo z mého světa, světa motorek, benzínu, kluků, co si hrajou na drsné chlápky. Teď s Pavlem to tu vážně bylo, obracela jsem si tohle slůvko uvnitř sebe samé, zkoumala ho, obcházela jsem kolem něho a dorážela na ně.

Pavel si povídal s tátou, který měl vyžehlenou košili a šedé kalhoty od obleku, z těch časů KDYSI, kdy byl technikem a měl pas a ženu, nablejskanou aerovku a respekt okolí. A teď byl údržbářem u státního statku a neměl nic. Byl na dně. Pavel mluvil tiše, jak bylo jeho zvykem, trochu se ostýchal. Tátovi plavaly oči a gesta, vymydlenou tvář měl čerstvě pořezanou od žiletky a natřenou kolínskou vodou. Pak spolu hráli šachy a mlčeli, umývala jsem nádobí a myslela na ně na oba.

Ty dvě vůně už se znaly, Pavlova a vůně mého pokoje, cítila jsem se slavnostně tou chvílí a jako malá holčička, tajemství a trochu tréma a touha. Seděli jsme na mé posteli vystlané z matrací, táto jsme nechali v kuchyni s jeho samotou

a sklenkou. Pavel měl ještě v hlavě to první setkání s ním a já jsem před jeho zkřížené nohy položila svůj kufřík, který jsem sama otvírala jenom zřídka a neukázala jsem ho skoro nikomu.

„Ten kufřík je francouzské, po mamince, vidíš ten štítek tady? To si máma přivezla s sebou z Francie, měla ho od dětství... pak mi zůstal, když umřela... Má tady památníček z dětství, koukej ty jména... Pierre... Lucien... Valerie... Edith Bourget... Michelle Giraudeau... spolužáci, máma byla Francouzka, poznali se s tátou tam, když táta dělal na nějaký práci ve Francii... To, jak ti před chvílí vyprávěl, že poznal Paříž a Marseille a Cannes, tak to je pravda, dělal tam s přestávkama skoro dva a půl roku... to jen ty burani tady mu nevěří a myslí si, že jsou to jeho opilecký výmysly... Hodně tam po Francii cestovali, když měli volno... a mámu tam poznal přes nějaký Čechy, protože moje babička je Francouzka a děda Čech, takže máma byla napůl, ale na mě mluvila francouzsky, jako její máma na ni... Tohle je dětská knížka, z té mi máma četla, tady jsou výstřižky z časopisů, o módě a divadle, tady mám zpěváky a herce, to si vystřihovala jako malá a když chodila do lycea... Gérard Philipe, Jean Gabin. A Alain Delon, toho milovala, vyprávěla mi, že ho jednou normálně viděla v Paříži, jak seděl v jedné kavárně na Champs Elysées... Tady u nás v Hradci jsme spolu byli jednou v kině na filmu, kde on hrál, Delon... taky se mi líbí, je skvělejší. Vždycky když otevřu ten kufřík, tak si vyndám jeho fotku a pozdravím se s ním. Salut, mon ami... to znamená: nazdar, příteli. A ten náš pes, dala jsem mu tenkrát jméno po něm...“

„A tvůj táta se sem vrátil s mámou a s tebou...?“ přerušil mě Pavel.

„Jo, tátovi skončila práce ve Francii v roce sedmdesát, když jsem se narodila... Táta si pamatuje všechny ty letopočty a datumy, bude ti to někdy všechno vyprávět líp než já, až bude mít náladu... Když jsem byla menší, tak jsme sedávali večer v kuchyni, už bez mámy, a táta mi vyprávěl o tom všem a bylo to takový hezký, táta byl ještě silnější a staral se o mě, měl veterána, takovou nějakou aerovku z třicátých let, a srali jsme na všechny... Když máma umřela, já si to už nepamatuju moc

dobře, chodila jsem do druhé třídy, tak jsme se s tátou přestěhovali sem do Hradce, dřív jsme bydleli u Jihlavy... Táta sem přišel schválně, našel Čokoládovnu, jak se tomu tady v Hradci říká, protože tátovi mého dědy to tu dřív patřilo, než mu to znárodnili, a oni pak zdrhli i s rodinou do Německa a odtud do Francie a tam se děda oženil a to je moje babička Juliette... A děda Otakar se ve Francii s tátou domluvil, aby se sem nastěhoval, že se sem jednou všichni vrátí, až padne režim, jak říkali. Tady byla dřív prej opravdu nějaká čokoládovna a výrobná cukrovinek... Táta byl s Dubčekem, víš, fandili mu s mámou... víš, kdo byl Dubček? Ve škole se o něm nesmí učit, táta má jeho odznak, nosil se dřív na klopě, ukazoval mi ho...“

Rovnála jsem si věci zpátky do kuffíku po mamince a jakoby v sobě jsem si zase přerovnávala to všechno, poprvé od doby, co jsem znala Pavla. Propadala jsem se do vůně toho kuffíku a těch věcí, mamincin hlas a lístky do pařížského divadla, zaplavilo mě to tiché štěstí a hudba v uších, když jsem někde zaslechla francouzštinu, a levandulová chuť na jazyku, když jsem mluvila, jen tak pro sebe, ale to moc nešlo, připadala jsem si jako hluchoněmá, ale když jsem si jednou před pár lety v Praze povídala s dvěma francouzskými holkami, byly z Toulouse, zapomněla jsem na partu s motorkami, na ty kluky, odjeli mi, stejně jako Robert v létě, když jsem se mu zatoulala za tou zpívanou řečí. Jenže kam mě dovedla a odnesla? Jenom ke vzpomínkám na maminku a někdy k slzám a všechno vždycky končilo do ztracena nebo rovnou fackou do tváře. Jenže tohle rozpomínání na nějaké mé jiné já, mé první já, čisté a šťastné, teď vůbec nebolelo, Pavel mě do něho vracel, jak mě tiše poslouchal, a hladil mě přitom po rukou a cítila jsem jeho zájem a lásku, nikdo doposud nechtěl vědět, kdo vlastně jsem. Ani Robert, ani nikdo na učňáku, nikdo z těch, komu bych věřila, koho bych potřebovala.

„A tyhle tři loutky, ty panáčky, to byly moje nejmilejší hračky, narodily se ve Francii, jako já. Tak dovol, Pavle, abych ti je představila, tohle jsou Žerár, Žonlik a Rožér, tři kluci, co jsem je jako malá milovala, moje lásky, ještě než jsem měla ty opravdový... Takhle jsem žvatlala, Žerár, Rožér, Žonlik... toho jsem

měla nejradši, Žonlika, to byl můj kluk, jako, víš...?“ Vrátila jsem na poličku nad polštáři tři loutky, hračky.

Pavel mi četl úryvky z nějaké své oblíbené knížky a chodil příkládat do kamen polínka, koupelna byla přes studenou chodbu a přeběhli jsme ji spolu zabalení v ručnicích. Styděla jsem se hrozně za tu naši vanu. Zahnědlou a oprýskanou, hnusnou, i když jsem ji drhla donekonečna, než měl Pavel přijet. Táta na novou neměl, vypadalo to spíš jako v záchodové míse, ale byla čistá. Pavel jen mávl rukou, proč jsem z toho nervózní, z takové nepodstatné věci. A kouřila se nám pára z mokrých vlasů, chlad šel z dlaždiček. Pak jsme se zahřívali pod dekou. A Pavel byl jemný a něžný a já jsem dýchala jeho vůni a vlasy a duši, kterou mi dával s tím vším. A cítila jsem se jako objeovaná pevnina a zároveň objevitel, kapitán na lodi Framm z tátovy knihovny. A s tím jsem usínala v Pavlově objetí a ráno mi to zůstalo na mysli a vyskočila jsem jako první rozdělát v kamnech. Pavel se opřel o lokty pod dekou a dával se na mě, jak nahá vyhrabuju popel z kamen a zapaluju noviny pod dřevěnými štípankami. A já jsem ho povzbuzovala, ať taky vyleze zpod deky, byla jsem zvyklá, ale Pavel ne. Ta tátova knihovna, vrátila se mi ze sna.

„Pavle, obleč se a pojd' se mnou. Táta má ještě půlnoc, ukážu ti jeho knihovnu, možná tě to bude zajímat... Já jsem teda na učení vždycky srala, ale číst knížky, to mám moc ráda, romány a tak... Táta si kupoval dřív spousty knížek...“

Stáli jsme napolo oblečení jen ve svetrech před tátovou knihovnou, otevřenými dveřmi bylo slyšet jeho chrápání a já jsem šeptala Pavlovi a ukazovala mu, co jsem četla, vlastně skoro všechno, co tam táta měl, kromě jeho knížek o starých autech. A Pavel byl nadšený, sahal po těch hřbetech knih ze šedesátých let, říkal, že ho romány moc nebaví, ale znal ta jména, Škvorecký, Kundera, Mňačko, říkal, že jsou zakázaní, vzpomněla jsem si, že mi táta vždycky nakazoval, abych nic netahala s sebou do školy nebo na učňák, aby nebyl průšvih. Jednu knížku si Pavel vypůjčil, nějakou o ekonomii, Ota Šik, nevěděla jsem, ale táta by se snad nezlobil, řekla jsem si, že mu to nepovím, stejně si toho sám ani nevšimne.

Den uběhl, byli jsme pořád spolu, venku, v kuchyni u táty, ale pod dekou na mých matracích byl Pavel nejbliž a ještě trochu neznámý, nahý. Naše milování mi přišlo nejkrásnější na světě, že nikdo to nemůže mít takové jako my dva. Když se milujem a k tomu ještě milujem... Pokoušela jsem se vysvětlit Pavlovi ty pocity a myšlenky, ale zamotávala jsem se do těch svých neumělých řečí a výpovědí. Pavel si natáhl na holé tělo můj dlouhý pletený svetr, ještě trochu přiložil do kamínek a zase vlezl ke mně pod deku. Bylo půl třetí ráno a červené světýlko od ohně probleskovalo železnými dvířky a šlo mu po jeho světlých vlasech. Díval se na mě opřený o loket a usmíval se a hladil mě po vlasech.

„Vyprávěj mi o těch vůních,“ řekl tiše.

Položila jsem mu hlavu na prsa a cítila jeho srdce. Už bylo klidnější.

„Víš, jak je rozdíl mezi Eau de parfum a Eau de toilette? Každý parfém obsahuje různý množství vonných přísad, vůní, takzvaných esencí. Jak řekneš to slovo esence, tak už se nadechuješ. Takhle jsem si to slovo vždycky představovala, dlouhou barevnou vůni, co ti jde nosem až do pusy a máš ji na jazyku jako chuť... Tak Eau de parfum má těch esencí hodně a Eau de toilette jich má málo. To jsou ty nejdražší složky, z kyttek, z těch jejich barevných kalichů a různých tyčinek a taky z listů, co jsou ve skutečnosti celý z jemňounkýho zeleného pletiva. A nebo z kůry stromů nebo z ovoce. Dávají se pak taky syntetický, vyrobený někde v chemických fabrikách. Ty jsou levnější, ale není to ono, fajnšmekr to pozná... A dámské vůně, milý Pavle, dělíme na tři skupiny, květinové, orientální a chyprové. A pánské vůně jsou zase mořské, citrusové a dřevité a tabákové... cítíš to z těch slov? Jak ti procházejí pusou, tak ta vůně z nich stoupá do nosu... každý má svoji vůni, jako máš své znamení, nebo kámen, nebo hvězdu. Tu moji vůni ještě neznáš, je teď daleko... ten flakonek z Paříže už je dávno prázdný...“

Na jaře jsem to už nemohla v Hradci bez Pavla vydržet, ve fabrice jsem to zabalila, protože to bylo odporné, pár měsíců jsem dělala prodavačku, na kterou jsem se vyučila, a pak jsem